Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a patra extinsă)

18 septembrie 2024*

„Politica externă și de securitate comună – Măsuri restrictive luate având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei – Înghețarea fondurilor – Lista persoanelor, entităților și organismelor cărora li se aplică înghețarea fondurilor și a resurselor economice – Includerea numelui reclamantei în listă – Susținerea regimului – Sprijin financiar – Întreprindere de stat – Beneficiu de pe urma regimului – Represiune împotriva societății civile – Eroare de apreciere”

În cauza T-528/22,

Belaruskali AAT, cu sediul în Soligorsk (Belarus), reprezentată de V. Ostrovskis și E. Anevlavi, avocați,

reclamantă,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de J. Rurarz, B. Driessen și A. Boggio-Tomasaz, în calitate de agenți,

pârât,

susținut de

Regatul Belgiei, reprezentat de C. Pochet, L. Van den Broeck și M. Van Regemorter, în calitate de agenți,

și de

Republica Letonia, reprezentată de K. Pommere și J. Davidoviča, în calitate de agenți,

intervenientă,

TRIBUNALUL (Camera a patra extinsă),

compus din domnii R. da Silva Passos, președinte, și S. Gervasoni și doamnele N. Półtorak (raportoare), I. Reine și T. Pynnä, judecători,

grefier: doamna M. Zwozdziak-Carbonne, administratoare,

* Limba de procedură: engleza.

având în vedere Ordonanța din 11 noiembrie 2022, Belaruskali/Consiliul (T-528/22 R, nepublicată, EU:T:2022:709), prin care președintele Tribunalului a respins cererea de măsuri provizorii și a dispus soluționarea cererii privind cheltuielile de judecată odată cu fondul,

având în vedere faza scrisă a procedurii,

în urma ședinței din 10 aprilie 2024,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Prin acțiunea întemeiată pe articolul 263 TFUE, reclamanta, Belaruskali AAT, solicită anularea, în primul rând, a Deciziei de punere în aplicare (PESC) 2022/881 a Consiliului din 3 iunie 2022 privind punerea în aplicare a Deciziei 2012/642/PESC privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei (JO 2022, L 153, p. 77) și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/876 al Consiliului din 3 iunie 2022 privind punerea în aplicare a articolului 8a alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 765/2006 privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei (JO 2022, L 153, p. 1) (denumite în continuare, împreună, „actele inițiale”) și, în al doilea rând, a Deciziei (PESC) 2023/421 a Consiliului din 24 februarie 2023 de modificare a Deciziei 2012/642/PESC privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei (JO 2023, L 61, p. 41) și a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2023/419 al Consiliului din 24 februarie 2023 privind punerea în aplicare a articolului 8a din Regulamentul (CE) nr. 765/2006 privind măsuri restrictive având în vedere situația din Belarus și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei (JO 2023, L 61, p. 20) (denumite în continuare, împreună, „actele de menținere”), în măsura în care aceste acte o privesc.

Istoricul cauzei și situația de fapt ulterioară introducerii acțiunii

2 Reclamanta este unicul producător de îngrășăminte potasice din Belarus și unul dintre cei mai mari producători de îngrășăminte potasice din lume.

3 Prezenta cauză se înscrie în cadrul măsurilor restrictive adoptate de Uniunea Europeană începând cu anul 2004 având în vedere situația din Belarus în ceea ce privește democrația, statul de drept și drepturile omului și implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei.

4 Consiliul Uniunii Europene a adoptat la 18 mai 2006, în temeiul articolelor [75 și 215 TFUE], Regulamentul (CE) nr. 765/2006 privind măsurile restrictive împotriva președintelui Lukașenko și anumitor funcționari din Belarus (JO 2006, L 134, p. 1, Ediție specială, 18/vol. 5, p. 71) și la 15 octombrie 2012, în temeiul articolului 29 TUE, Decizia 2012/642/PESC privind măsuri restrictive împotriva Belarus (JO 2012, L 285, p. 1).

5 În versiunile aplicabile la data adoptării actelor inițiale, articolul 4 alineatul (1) litera (b) din Decizia 2012/642 și articolul 2 alineatele (1) și (5) din Regulamentul nr. 765/2006 prevăd că se îngheață toate fondurile și resursele economice care aparțin, se află în proprietatea ori în posesia sau sunt controlate de persoanele fizice sau juridice, entitățile sau organismele care beneficiază de pe urma regimului președintelui Lukașenko sau îl susțin.

6 De altfel, potrivit articolului 4 alineatul (1) litera (a) din Decizia 2012/642 și articolului 2 alineatul (4) din Regulamentul nr. 765/2006, se îngheață toate fondurile și resursele economice care aparțin, se află în proprietatea ori în posesia sau sunt controlate de persoanele fizice sau juridice, entitățile sau organismele responsabile de încălcări grave ale drepturilor omului sau de represiunea împotriva societății civile și a opoziției democratice sau ale căror activități aduc atingere în mod grav, în alt mod, democrației ori statului de drept din Belarus.

7 La 24 iunie 2021, Consiliul a adoptat Decizia (PESC) 2021/1031 de modificare a Deciziei 2012/642 (JO 2021, LI 224, p. 15) și Regulamentul (UE) 2021/1030 de modificare a Regulamentului nr. 765/2006 (JO 2021, LI 224, p. 1).

8 Astfel, potrivit articolului 2g din Decizia 2012/642, astfel cum a fost modificat prin Decizia 2021/1031, se interzice achiziționarea, importul sau transferul din Belarus de produse pe bază de clorură de potasiu („potasă”). Potrivit articolului 1g din Regulamentul nr. 765/2006, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul 2021/1030, se interzice importul, achiziționarea sau transferul în mod direct sau indirect de produse din clorură de potasiu enumerate în anexa VIII la regulamentul menționat, din Belarus, indiferent dacă provin sau nu din Belarus (denumite în continuare, împreună, „măsurile restrictive sectoriale”).

9 La 24 februarie 2022, președintele Federației Ruse a anunțat o operațiune militară în Ucraina și, în aceeași zi, forțele armate ruse au atacat Ucraina în mai multe locuri din țară.

10 La 24 februarie 2022, Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate a publicat o declarație prin care condamna, în numele Uniunii, „invazia neprovocată” a Ucrainei de către forțele armate ale Federației Ruse și a indicat că „prețul care va fi plătit pentru implicarea Belarusului în agresiunea militară neprovocată și nejustificată [de atunci] împotriva Ucrainei va fi ridicat” și că „prin [măsurile restrictive vor fi vizați] cei din Belarus care colaborează la aceste atacuri împotriva Ucrainei și [se va restricționa] comerțul în mai multe sectoare-cheie”.

11 Astfel cum reiese din considerentul (2) și din referirile din actele inițiale, acestea din urmă au fost adoptate din cauza gravității situației din Belarus, precum și ca reacție la încălcările persistente ale drepturilor omului și la represiunea sistematică împotriva societății civile și a opoziției democratice. Referirile din actele inițiale se raportează, de asemenea, la implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei.

12 Prin actele inițiale, reclamanta a fost inclusă pe rândul 28 din tabelul B din lista persoanelor, entităților și organismelor vizate de măsurile restrictive care figurează în anexa la Decizia 2012/642 și în anexa I la Regulamentul nr. 765/2006 (denumite în continuare, împreună, „listele în cauză”).

13 În actele inițiale, Consiliul a justificat includerea reclamantei în listele în cauză invocând următoarele motive:

„Societatea deschisă pe acțiuni Belaruskali este o întreprindere de stat și unul dintre cei mai mari producători de potasă din lume, asigurând 20 % din exporturile de potasă la nivel mondial. Ca atare, aceasta reprezintă o sursă majoră de venituri și de valută pentru regimul Lukașenko. Aleksandr Lukașenko a descris Belaruskali drept «patrimoniu național, o sursă de mândrie, unul dintre pilonii exporturilor belaruse». Prin urmare, Belaruskali beneficiază de pe urma regimului Lukașenko, pe care îl sprijină.

Angajații Belaruskali care au participat la greve și proteste pașnice în urma alegerilor prezidențiale fraudate din august 2020 din Belarus au fost intimidați și concediați de conducerea societății. Lukașenko însuși a amenințat că îi va înlocui pe greviști cu mineri din Ucraina. Prin urmare, Belaruskali este răspunzătoare pentru reprimarea societății civile în Belarus și sprijină regimul Lukașenko."

14 La 7 iunie 2022, Consiliul a publicat în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* un aviz în atenția persoanelor care fac obiectul măsurilor restrictive prevăzute în [actele inițiale] (JO 2022, C-221, p. 2). Persoanele fizice și juridice vizate de acest aviz puteau, potrivit acestuia din urmă, să prezinte Consiliului, înainte de 30 noiembrie 2022, o cerere de reexaminare a deciziei prin care fuseseră înscrise pe listele în cauză.

15 Prin scrisoarea din 22 iunie 2022, reclamanta a solicitat să aibă acces la informațiile și la probele care susțineau includerea respectivă.

16 La 22 iulie 2022, Consiliul i-a comunicat reclamantei documentele de lucru cu numerele de referință WK 5532/2022 INIT, WK 5532/2022 ADD 1 și WK 6656/2022 INIT, care conțin elementele de fapt luate în considerare cu ocazia includerii sale în listele în cauză.

17 Prin scrisoarea din 30 noiembrie 2022, reclamanta a depus la Consiliu o cerere de reexaminare a includerii sale în listele în cauză prin actele inițiale (denumită în continuare „cererea de reexaminare").

18 Prin scrisoarea din 21 decembrie 2022, Consiliul a informat-o pe reclamantă cu privire la intenția sa de a menține măsurile restrictive în privința sa și i-a transmis documentul de lucru suplimentar cu numărul de referință 17500/2022 INIT și datat 13 decembrie 2022.

19 La 12 ianuarie 2023, reclamanta a transmis observațiile sale Consiliului.

20 La 24 februarie 2023, ca răspuns la cererea de reexaminare, Consiliul i-a adresat reclamantei o scrisoare oficială în care reitera afirmațiile formulate în expunerea inițială de motive. În aceeași scrisoare, Consiliul a comunicat că a decis să mențină includerea reclamantei în listele în cauză.

21 Prin actele de menținere, măsurile adoptate împotriva reclamantei au fost prelungite până la 28 februarie 2024, pentru aceleași motive ca cele evocate în actele inițiale (a se vedea punctul 13 de mai sus).

22 Măsurile restrictive sectoriale au fost modificate prin Decizia (PESC) 2022/356 a Consiliului din 2 martie 2022 de modificare a Deciziei 2012/642 (JO 2022, L 67, p. 103) și prin Regulamentul (UE) 2022/355 al Consiliului din 2 martie 2022 de modificare a Regulamentului nr. 765/2006 (JO 2022, L 67, p. 1) și au fost prelungite prin actele de menținere.

Concluziile părților

23 Reclamanta solicită în esență Tribunalului:

– anularea actelor inițiale și de menținere, în măsura în care o privesc;

– obligarea Consiliului la plata cheltuielilor de judecată.

24 Consiliul solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii;

– obligarea reclamantei la plata cheltuielilor de judecată.

25 Regatul Belgiei și Republica Letonia solicită respingerea acțiunii.

În drept

Cu privire la admisibilitatea documentelor prezentate după închiderea fazei scrise a procedurii

26 Printr-un document separat, depus la 8 aprilie 2024, reclamanta a prezentat noi elemente de probă, care reiau observațiile sale din 29 noiembrie 2023 cu privire la prelungirea actelor de menținere, prin care urmărea în esență să conteste argumentele Consiliului prezentate în duplica sa.

27 Consiliul, susținut de Regatul Belgiei și de Republica Letonia, contestă admisibilitatea noilor elemente de probă menționate la punctul 26 de mai sus, ca urmare a depunerii lor tardive în raport cu articolul 85 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Tribunalului.

28 Potrivit articolului 85 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, probele se depun și se propun în cadrul primului schimb de memorii. În plus, potrivit articolului 85 alineatul (2) din același regulament, părțile principale mai pot depune sau propune probe în sprijinul argumentației lor atât în cadrul replicii, cât și al duplicii, cu condiția ca întârzierea în depunerea sau propunerea acestora să fie justificată. În temeiul articolului 85 alineatul (3) din același regulament, cu titlu excepțional, părțile principale mai pot depune sau propune probe înainte de închiderea fazei orale a procedurii sau înainte de decizia Tribunalului de a se pronunța fără parcurgerea fazei orale a procedurii, cu condiția ca întârzierea în depunerea sau propunerea de probe să fie justificată.

29 Potrivit jurisprudenței, pe de o parte, Tribunalul are competența de a înlătura probele prezentate tardiv în cazul în care consideră că această prezentare tardivă nu este justificată corespunzător cerințelor legale sau nu este fondată și, pe de altă parte, aplicarea articolului 85 alineatul (3) din Regulamentul de procedură presupune demonstrarea existenței unor împrejurări excepționale (Hotărârea din 23 noiembrie 2023, Ryanair și Airport Marketing Services, C-758/21 P, EU:C:2023:917, punctul 49). În speță, reclamanta nu prezintă elemente care să poată justifica tardivitatea prezentării, la 8 aprilie 2024, respectiv cu două zile înainte de ședință, a probelor suplimentare în cauză (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 septembrie 2021, Ryanair și alții/Comisia, T-448/18, nepublicată, EU:T:2021:626, punctul 58).

30 În aceste împrejurări, este necesar să se considere că reclamanta nu a justificat corespunzător cerințelor legale, în sensul articolului 85 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, tardivitatea prezentării elementelor de probă depuse la 8 aprilie 2024. În consecință, acestea sunt inadmisibile și nu vor fi luate în considerare de Tribunal în cadrul examinării prezentei acțiuni (a se vedea în acest sens Hotărârea din 29 septembrie 2021, Ryanair și alții/Comisia, T-448/18, nepublicată, EU:T:2021:626, punctul 63).

31 În primul rând, trebuie analizată cererea de anulare în parte a actelor inițiale și, în al doilea rând, cererea de anulare în parte a actelor de menținere.

Cu privire la cererea de anulare în parte a actelor inițiale

32 În susținerea cererii sale de anulare în parte a actelor inițiale, reclamanta invocă cinci motive. Primul motiv este întemeiat pe o încălcare a principiului legalității și este împărțit în cinci aspecte întemeiate, primul, pe o încălcare a drepturilor fundamentale ale omului, al doilea, pe o încălcare a unor acte de drept internațional, al treilea, pe o încălcare a obiectivelor stabilite de temeiurile juridice ale Uniunii, al patrulea, pe o încălcare a principiului potrivit căruia măsurile trebuie să fie orientate, iar al cincilea, pe o încălcare a principiului securității juridice. Al doilea motiv este întemeiat pe o eroare de apreciere. Al treilea motiv este întemeiat pe încălcarea principiului nediscriminării. Al patrulea motiv este întemeiat pe încălcarea principiului proporționalității. Al cincilea motiv este întemeiat pe încălcarea obligației de motivare.

33 Mai întâi trebuie analizat al cincilea motiv, apoi al cincilea aspect al primului motiv, urmat de al doilea motiv, de al doilea aspect al primului motiv, de primul, al treilea și al patrulea aspect al primului motiv împreună cu cel de al patrulea motiv și în sfârșit cel de al treilea motiv.

Cu privire la al cincilea motiv, întemeiat pe încălcarea obligației de motivare

34 Reclamanta susține că motivele invocate de Consiliu în anexa la Decizia 2022/881 se limitează să reia criteriile aplicate pentru a justifica includerea în listă și nu precizează cu nimic modul în care ea susține regimul Lukașenko, beneficiază de pe urma acestui regim sau este responsabilă de represiunea împotriva societății civile din Belarus. Or, din jurisprudență ar rezulta că o astfel de afirmație, fără informații care să permită confirmarea acesteia, nu poate constitui o motivare suficientă din partea Consiliului.

35 Consiliul, susținut de Republica Letonia, contestă această argumentație.

36 Trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței constante, obligația de a motiva un act cauzator de prejudicii, care constituie un corolar al principiului respectării dreptului la apărare, are ca scop, pe de o parte, să furnizeze persoanei interesate indicații suficiente pentru a ști dacă actul este bine fundamentat sau dacă este, eventual, afectat de un viciu care permite contestarea validității sale în fața instanței Uniunii și, pe de altă parte, să dea posibilitatea acesteia din urmă să își exercite controlul asupra legalității actului respectiv (a se vedea Hotărârea din 23 septembrie 2014, Ipatau/Consiliul, T-646/11, nepublicată, EU:T:2014:800, punctul 92 și jurisprudența citată).

37 Motivarea impusă la articolul 296 TFUE trebuie să menționeze în mod clar și neechivoc raționamentul instituției care a emis actul, astfel încât să dea posibilitatea persoanei interesate să ia cunoștință de temeiurile măsurilor luate, iar instanței competente să își exercite controlul (a se vedea Hotărârea din 23 septembrie 2014, Ipatau/Consiliul, T-646/11, nepublicată, EU:T:2014:800, punctul 93 și jurisprudența citată).

38 În sfârșit, motivarea unui act al Consiliului prin care se impune o măsură restrictivă trebuie nu numai să identifice temeiul juridic al acestei măsuri, ci și motivele specifice și concrete pentru care Consiliul consideră, în exercitarea puterii sale de apreciere discreționare, că persoana interesată trebuie să facă obiectul unei astfel de măsuri (a se vedea Hotărârea din 24 mai 2023, Lyubetskaya/Consiliul, T-556/21, nepublicată, EU:T:2023:283, punctul 19 și jurisprudența citată).

39 Cu toate acestea, motivarea impusă de articolul 296 TFUE trebuie să fie adaptată naturii actului în cauză și contextului în care actul a fost adoptat. Cerința motivării trebuie apreciată în funcție de împrejurările cauzei, în special de conținutul actului, de natura motivelor invocate și de interesul de a primi explicații pe care îl pot avea destinatarii sau alte persoane vizate în mod direct și individual de act în sensul articolului 263 al patrulea paragraf. Nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept relevante, întrucât caracterul suficient al unei motivări trebuie apreciat nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (a se vedea Hotărârea din 23 septembrie 2014, Ipatau/Consiliul, T-646/11, nepublicată, EU:T:2014:800, punctul 95 și jurisprudența citată).

40 În special, un act cauzator de prejudiciu este suficient motivat atunci când a intervenit într-un context cunoscut de persoana interesată, care îi permite acesteia să înțeleagă cuprinsul măsurii adoptate în privința sa (a se vedea Hotărârea din 23 septembrie 2014, Ipatau/Consiliul, T-646/11, nepublicată, EU:T:2014:800, punctul 96 și jurisprudența citată).

41 În această privință, menționarea, în expunerea respectivă, a formulelor „beneficiază de pe urma regimului Lukașenko și îl susține” și „represiune exercitată împotriva societății civile” face trimitere în mod explicit la criteriile de includere în litigiu menționate la punctele 5 și 6 de mai sus, din care reiese că trebuie incluse în listele în cauză persoanele, entitățile sau organismele care au fost identificate ca beneficiind de pe urma regimului Lukașenko sau ca sprijinindu-l sau care sunt responsabile de încălcări grave ale drepturilor omului sau de represiunea împotriva societății civile și a opoziției democratice sau ale căror activități dăunează grav, în alt mod, democrației sau statului de drept în Belarus. Astfel, reclamanta putea să înțeleagă cu ușurință pe ce criterii se întemeia includerea sa în listele în cauză.

42 După cum reiese din expunerea, menționată la punctul 13 de mai sus, a motivelor care justifică includerea reclamantei în listele în cauză, aceasta a fost înscrisă pe listele menționate întrucât este o întreprindere publică și unul dintre cei mai mari producători de potasă din lume, care furnizează 20 % din exporturile mondiale de potasă. Ca atare, ea este una dintre principalele surse de venit și de valute străine pentru regimul Lukașenko, care a descris-o ca fiind „patrimoniu național, o sursă de mândrie, unul dintre pilonii exporturilor belaruse”. Prin urmare, reclamanta beneficiază de pe urma regimului Lukașenko, pe care îl sprijină. În plus, angajații acesteia care au participat la greve și proteste pașnice în ziua care a urmat scrutinului prezidențial fraudulos din luna august 2020 din Belarus au fost intimidați și concediați de conducerea societății. Președintele Lukașenko însuși a amenințat că îi va înlocui pe greviști cu mineri din Ucraina. Astfel, actele inițiale menționează „motive specifice și concrete”, în sensul jurisprudenței amintite la punctul 38 de mai sus, pentru care se consideră că reclamanta este responsabilă de represiunea exercitată împotriva societății civile în Belarus și că sprijină regimul Lukașenko, și anume motivele pentru care reclamanta face obiectul unor măsuri restrictive.

43 Astfel, având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se concluzioneze că actele inițiale sunt motivate corespunzător cerințelor legale și să se respingă al cincilea motiv ca nefondat.

Cu privire la al cincilea aspect al primului motiv, întemeiat pe încălcarea principiului securității juridice

44 Reclamanta susține că referirea la cerința legalității prevăzută la articolul 52 alineatul (1) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene presupune existența unor norme de drept precise și previzibile. Or, termenii utilizați în criteriile relevante care stau la baza includerii sale în listele în cauză nu ar fi clari. Mai precis, următorii termeni nu ar fi clari: „Regimul Lukașenko”, „susținere”, „a beneficia de pe urma”, „societate civilă” și „represiune”.

45 Consiliul, susținut de Regatul Belgiei și de Republica Letonia, contestă această argumentație.

46 Trebuie amintit că criteriile de includere în listele în cauză vizează „persoane, entități sau organisme responsabile de încălcări grave ale drepturilor omului sau de represiunea societății civile” și care „beneficiază de pe urma regimului Lukașenko sau îl sprijină”, aceste criterii fiind prevăzute la articolul 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din Decizia 2012/642. Afirmația reclamantei privește, așadar, în esență această dispoziție din Decizia 2012/642.

47 În această privință, jurisprudența permite să se considere că o excepție de nelegalitate a fost invocată în mod implicit, în măsura în care din cerere rezultă în mod suficient că reclamanta a intenționat să formuleze o astfel de critică [a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 septembrie 2016, Yanukovych/Consiliul, T-346/14, EU:T:2016:497, punctul 56, Hotărârea din 15 septembrie 2016, Yanukovych/Consiliul, T-348/14, EU:T:2016:508, punctul 57, și Hotărârea din 22 septembrie 2021, Al-Imam/Consiliul, T-203/20, EU:T:2021:605, punctul 39 (nepublicată)].

48 Or, din analiza cererii introductive, în special a punctului 104 din aceasta, reiese că reclamanta, fără a invoca în mod formal o excepție de nelegalitate în temeiul articolului 277 TFUE, invocă nelegalitatea criteriilor sus-menționate, prevăzute la articolul 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din Decizia 2012/642, în cadrul concluziilor care vizează anularea actelor inițiale.

49 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, principiul securității juridice, care constituie un principiu general al dreptului Uniunii, impune în special ca normele de drept să fie clare și precise în privința efectelor lor, mai ales în cazul în care pot produce consecințe nefavorabile pentru persoanele fizice și pentru întreprinderi. O sancțiune, chiar fără caracter penal, nu poate fi aplicată decât dacă are la bază un temei juridic clar și lipsit de ambiguitate. Principiul securității juridice presupune în special ca orice reglementare a Uniunii, mai ales atunci când aceasta impune sau permite aplicarea de sancțiuni, să fie clară și precisă pentru ca persoanele în cauză să își poată cunoaște fără ambiguitate drepturile și obligațiile care decurg din aceasta și să acționeze în consecință. Această cerință a unui temei juridic clar și precis a fost, de asemenea, consacrată în domeniul măsurilor restrictive (a se vedea Hotărârea din 4 septembrie 2015, NIOC și alții/Consiliul, T-577/12, nepublicată, EU:T:2015:596, punctele 131 și 132 și jurisprudența citată).

50 Conform unei jurisprudențe constante, în vederea interpretării unei dispoziții a dreptului Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de formularea acesteia, ci și de contextul în care se înscrie și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte. Geneza unei dispoziții a dreptului Uniunii poate de asemenea să ofere elemente relevante pentru interpretarea sa (a se vedea Hotărârea din 2 septembrie 2021, CRCAM, C-337/20, EU:C:2021:671, punctul 31 și jurisprudența citată).

51 Pe de altă parte, revine instanței Uniunii, în cadrul controlului său jurisdicțional al măsurilor restrictive, sarcina de a recunoaște Consiliului o marjă largă de apreciere pentru definirea criteriilor generale de delimitare a cercului de persoane care pot face obiectul măsurilor restrictive (Hotărârea din 13 septembrie 2018, Vnesheconombank/Consiliul, T-737/14, nepublicată, EU:T:2018:543, punctul 94).

52 Existența unor termeni vagi într-o dispoziție nu determină în mod necesar o încălcare a libertăților fundamentale, iar faptul că o lege conferă o putere de apreciere nu contravine în sine cerinței privind previzibilitatea, cu condiția ca întinderea și modalitățile de exercitare ale unei astfel de puteri să fie definite cu o claritate suficientă, având în vedere scopul legitim urmărit, pentru a oferi persoanei o protecție adecvată împotriva arbitrariului. În plus, cerința previzibilității care însoțește principiul legalității pedepselor – care impune ca legea să definească în mod clar infracțiunile și pedepsele – nu se opune ca legea să atribuie o putere de apreciere ale cărei întindere și modalități de exercitare sunt definite cu o claritate suficientă. Aceste principii jurisprudențiale sunt aplicabile și în ceea ce privește măsurile restrictive care, deși nu urmăresc în principiu să sancționeze infracțiuni, ci constituie măsuri preventive, afectează grav drepturile și libertățile persoanelor vizate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2014, National Iranian Oil Company/Consiliul, T-578/12, nepublicată, EU:T:2014:678, punctele 116 și 117, și Hotărârea din 4 septembrie 2015, NIOC și alții/Consiliul, T-577/12, nepublicată, EU:T:2015:596, punctele 135 și 136 și jurisprudența citată).

53 Având în vedere cele ce precedă, în primul rând, trebuie să se constate că formularea largă a criteriilor în litigiu care conferă o putere de apreciere Consiliului poate fi compatibilă cu principiile proporționalității și securității juridice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 septembrie 2016, Tose'e Ta'avon Bank/Consiliul, T-435/14, nepublicată, EU:T:2016:531, punctul 39).

54 În al doilea rând, trebuie arătat că semnificația și sfera de aplicare a termenilor în cauză trebuie stabilite în conformitate cu sensul obișnuit în limbajul curent al acestora, ținând seama în același timp de contextul în care sunt utilizați și de obiectivele urmărite de reglementarea din care fac parte, precizându-se că interpretarea unei dispoziții de drept al Uniunii nu poate avea ca rezultat să lipsească de orice efect util textul clar și precis al acestei dispoziții (Hotărârea din 18 octombrie 2023, MAZ-upravljajusaja kompanija holdinga Belavtomaz/Consiliul, T-532/21, nepublicată, EU:T:2023:656, punctul 52).

55 Astfel, trebuie amintit de asemenea că un regulament care prevede măsuri restrictive trebuie interpretat nu numai în lumina deciziei adoptate în cadrul politicii externe și de securitate comună, vizată la articolul 215 alineatul (2) TFUE, ci și în cea a contextului istoric în care se înscriu dispozițiile adoptate de Uniune și în care se integrează acest regulament. Aceeași situație se regăsește în cazul unei decizii adoptate în domeniul politicii externe și de securitate comună, care trebuie interpretată luând în considerare contextul în care se înscrie (Hotărârea din 18 octombrie 2023, MAZ-upravljajusaja kompanija holdinga Belavtomaz/Consiliul, T-532/21, nepublicată, EU:T:2023:656, punctul 53).

56 În lumina acestei jurisprudențe citate la punctul 55 de mai sus, trebuie să se observe că, în cadrul măsurilor restrictive luate împotriva Belarusului începând cu anul 2004, criteriile „beneficiului" obținut de pe urma regimului Lukașenko și ale „susținerii" regimului menționat au fost introduse prin articolul 1 alineatele (1) și (2) din Decizia 2012/36/PESC a Consiliului din 23 ianuarie 2012 de modificare a Deciziei 2010/639/PESC privind măsuri restrictive împotriva Belarusului (JO 2012, L 19, p. 31).

57 Din considerentele (3) și (4) ale Deciziei 2012/36 reieșea că, având în vedere gravitatea situației din Belarus, ar trebui adoptate măsuri restrictive suplimentare împotriva acestei țări, în special în ceea ce privește persoanele și entitățile care beneficiau de pe urma regimului Lukașenko sau îl susțineau, în special persoanele și entitățile care asigurau susținere financiară sau materială regimului.

58 Articolul 2 din Regulamentul nr. 765/2006 a fost modificat în consecință prin articolul 1 din Regulamentul (UE) nr. 114/2012 al Consiliului din 10 februarie 2012 de modificare a Regulamentului nr. 765/2006 (JO 2012, L 38, p. 3).

59 La 1 noiembrie 2012, Decizia 2010/639/PESC a Consiliului din 25 octombrie 2010 privind măsurile restrictive împotriva anumitor funcționari din Belarus (JO 2010, L 280, p. 18) a fost abrogată și înlocuită prin Decizia 2012/642.

60 Astfel cum reiese din considerentele (1)-(5) și (8) ale Deciziei 2012/642, măsurile restrictive împotriva Belarusului au fost luate și au fost prelungite din cauza nerespectării persistente, în această țară, a drepturilor omului, a democrației și a statului de drept și, prin urmare, au fost îndreptate în special împotriva persoanelor responsabile de fraude și de încălcări ale standardelor electorale internaționale cu ocazia anumitor proceduri electorale sau referendumuri din Belarus, precum și împotriva persoanelor responsabile de încălcări grave ale drepturilor omului și de represiunea împotriva manifestanților pașnici după procedurile menționate.

61 De altfel, în această privință, trebuie amintit că din considerentul (6) al Deciziei 2012/642 reiese că, în ceea ce privește persoanele și entitățile care obțin avantaje de pe urma regimului Lukașenko sau sprijină acest regim, obiectivul este de a viza orice persoană sau entitate care îl susține, în special, dar nu exclusiv, persoanele și entitățile care pun la dispoziția regimului sprijin financiar sau material.

62 Rezultă din cele ce precedă că, prin stabilirea acțiunii de a beneficia de pe urma regimului Lukașenko, precum și a sprijinului acordat regimului menționat drept criterii care justifică includerea unui nume în listele în cauză, Consiliul, având în vedere gravitatea și persistența încălcării drepturilor omului, a democrației și a statului de drept, precum și a represiunii împotriva societății civile și a opoziției democratice în Belarus, a înțeles să sporească presiunea exercitată asupra regimului respectiv prin extinderea cercului persoanelor și entităților vizate de măsurile restrictive ale Uniunii. În acest sens, Consiliul a prevăzut posibilitatea de a aplica măsuri de înghețare a fondurilor și a resurselor economice, în special persoanelor și entităților care beneficiază de pe urma regimului Lukașenko și care îl susțin, mai ales, dar nu exclusiv, persoanelor care îl susțin financiar (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 octombrie 2023, MAZ-upravljajusaja kompanija holdinga Belavtomaz/Consiliul, T-532/21, nepublicată, EU:T:2023:656, punctul 60).

63 În ceea ce privește persoanele, entitățile și organismele responsabile de încălcări grave ale drepturilor omului sau de represiunea împotriva societății civile și a opoziției democratice, reiese din contextul în care sunt utilizați termenii „responsabilă de represiune” și în special din folosirea, la articolul 4 alineatul (1) litera (a) din Decizia 2012/642 și la articolul 2 alineatul (4) din Regulamentul nr. 765/2006, a formulării „persoanele, entitățile sau organismele care sunt răspunzătoare de represiunea societății civile și a opoziției democratice sau ale căror activități subminează grav, în alt mod, democrația sau statul de drept în Belarus” că intenția normativă a fost de a viza prin acest criteriu, în general, orice persoană, entitate sau organism ale cărui activități subminează grav democrația sau statul de drept în Belarus. În plus, utilizarea sintagmei

„în alt mod” în a doua parte a dispozițiilor menționate demonstrează intenția normativă de a considera represiunea societății civile și a opoziției democratice drept un tip de activități care subminează grav democrația sau statul de drept în Belarus. În sfârșit, folosirea termenului „activități” este o indicație a intenției normative de a viza persoanele, entitățile sau organismele ale căror activități subminează grav democrația sau statul de drept în Belarus ca urmare a faptului că aceste activități contribuie la tulburările menționate, indiferent de existența sau nu a unui element intențional în această privință (Hotărârea din 15 februarie 2023, Belaeronavigatsia/Consiliul, T-536/21, EU:T:2023:66, punctul 27).

64 În al treilea rând, afirmațiile reclamantei cu privire la înțelegerea formulărilor utilizate în criteriile de includere, și anume, în speță, a expresiei „regimul Lukașenko”, a termenului „susținere”, a acțiunii de „a beneficia”, a expresiei „societate civilă” și a termenului „represiune”, nu sunt legate de respectarea principiului securității juridice, ci de aplicarea acestor criterii de către Consiliu, ceea ce face obiectul celui de al doilea motiv.

65 Astfel, argumentele invocate de reclamantă nu repun în discuție legalitatea criteriilor instituite prin articolul 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din Decizia 2012/642 care sunt suficient de clare și de precise. Prin urmare, acestea respectă principiul securității juridice.

66 Prin urmare, al cincilea aspect al celui dintâi motiv trebuie respins.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe o eroare vădită de apreciere

67 Al doilea motiv cuprinde două aspecte. Primul aspect este întemeiat pe nedemonstrarea faptului că reclamanta beneficiază de pe urma regimul Lukașenko sau îl susține. Al doilea aspect este întemeiat pe nedemonstrarea faptului că reclamanta este responsabilă de represiunea împotriva societății civile în Belarus.

68 Mai întâi, este important de subliniat că acest motiv trebuie considerat ca fiind întemeiat pe o eroare de apreciere și nu pe o eroare vădită de apreciere. Astfel, deși este desigur adevărat că Consiliul dispune de o anumită putere de apreciere pentru a determina de la caz la caz dacă sunt respectate criteriile juridice pe care se întemeiază măsurile restrictive în cauză, instanțele Uniunii trebuie să asigure totuși un control, în principiu complet, al legalității tuturor actelor Uniunii (a se vedea Hotărârea din 6 septembrie 2023, Pumpyanskiy/Consiliul, T-291/22, nepublicată, EU:T:2023:499, punctul 40 și jurisprudența citată).

69 Pe de altă parte, trebuie amintit că efectivitatea controlului jurisdicțional garantat de articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene impune în special ca, în cadrul controlului legalității motivelor pe care se întemeiază decizia de includere sau de menținere a numelui unei persoane sau al unei entități în listele persoanelor vizate de măsuri restrictive, instanța Uniunii să se asigure că această decizie, care are o aplicabilitate individuală pentru această persoană sau această entitate, se întemeiază pe o bază factuală suficient de solidă. Aceasta presupune verificarea faptelor invocate în expunerea de motive pe care se bazează decizia menționată, astfel încât controlul jurisdicțional să nu se limiteze la aprecierea verosimilității abstracte a motivelor invocate, ci să privească aspectul dacă respectivele motive – sau cel puțin unul dintre ele, considerat suficient în sine pentru susținerea deciziei în cauză – sunt întemeiate (Hotărârea din 13 septembrie 2023, Synesis/Consiliul, T-97/21 și T-215/22, nepublicată, EU:T:2023:531, punctul 35).

70 Astfel, în caz de contestare, autoritatea competentă a Uniunii este cea care are sarcina să demonstreze temeinicia motivelor reținute împotriva persoanei sau a entității vizate, aceasta din urmă neavând obligația să facă dovada negativă a netemeiniciei motivelor menționate (a se vedea Hotărârea din 13 septembrie 2023, Synesis/Consiliul, T-97/21 și T-215/22, nepublicată, EU:T:2023:531, punctul 37 și jurisprudența citată).

71 În cazul în care autoritatea competentă a Uniunii furnizează informații sau elemente de probă pertinente, instanța Uniunii trebuie să verifice exactitatea materială a faptelor invocate prin prisma acestor informații sau elemente și să aprecieze forța probantă a acestora din urmă în funcție de împrejurările speței și în lumina eventualelor observații formulate în legătură cu acestea în special de persoana sau de entitatea vizată (a se vedea Hotărârea din 13 septembrie 2023, Synesis/Consiliul, T-97/21 și T-215/22, nepublicată, EU:T:2023:531, punctul 38 și jurisprudența citată).

72 Trebuie amintit că includerea denumirii reclamantei în listele în cauză a fost justificată de motivele amintite la punctul 13 de mai sus. Prin urmare, este necesar să se examineze, într-o primă etapă, dacă faptele invocate în expunerea de motive a deciziei de includere a reclamantei în listele în cauză sunt dovedite, iar apoi, într-o a doua etapă, dacă intră sub incidența articolului 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din Decizia 2012/642.

– *Cu privire la primul aspect, întemeiat pe nedemonstrarea faptului că reclamanta beneficiază de pe urma regimul Lukașenko sau îl susține*

73 Reclamanta contestă motivul includerii sale în listele în cauză potrivit căruia ea beneficiază de pe urma regimului Lukașenko sau îl susține.

74 În primul rând, în ceea ce privește afirmația potrivit căreia reclamanta „este o întreprindere publică”, aceasta confirmă că Republica Belarus deține capitalul său. Or, guvernul Republicii Belarus nu ar face obiectul niciunei măsuri restrictive și nu ar părea să facă parte din regimul Lukașenko. Pe de altă parte, simplul fapt că acțiunile sale sunt deținute de Republica Belarus nu ar indica faptul că societatea a susținut regimul Lukașenko și/sau a avut beneficii de pe urma acestuia.

75 În al doilea rând, în ceea ce privește afirmația potrivit căreia reclamanta „este unul dintre cei mai mari producători de potasă din lume, asigurând 20 % din exporturile de potasă la nivel mondial” și potrivit căreia, „[c]a atare, aceasta reprezintă o sursă majoră de venituri și de valută pentru regimul Lukașenko”, aceasta doar ar confirma faptul că reclamanta este unul dintre cei mai mari producători de potasă din lume.

76 Reclamanta precizează că, la fel ca toate celelalte societăți din Belarus, este obligată să contribuie financiar la bugetul de stat, astfel cum impune legislația belarusă, ca urmare a activităților sale economice. Impozitele plătite nu ar constitui totuși o formă de finanțare a sistemului, astfel cum reiese din jurisprudență. Aceeași concluzie s-ar aplica contribuțiilor societății la fondul bugetar-țintă al statului pentru dezvoltarea națională și distribuțiilor de dividende.

77 În al treilea rând, în ceea ce privește afirmația potrivit căreia „Lukașenko a descris Belaruskali drept «un patrimoniu național, o sursă de mândrie, unul dintre pilonii exporturilor belaruse»”, reclamanta observă că nu este vorba decât despre o figură de stil care nu indică faptul că societatea dispune de un statut special.

78 Consiliul, susținut de Regatul Belgiei și de Republica Letonia, contestă această argumentație.

79 În primul rând, mai întâi, este cert că reclamanta aparține statului, întregul său capital fiind deținut de Republica Belarus. Reclamanta a precizat, pe de altă parte, că Comisia pentru bunurile statului este beneficiarul său efectiv final.

80 În plus, pe de o parte, reclamanta recunoaște ea însăși, astfel cum reiese și din dosar, că este „unul dintre cei mai mari producători de potasă din lume [care] a produs 12 045 920 de tone de potasă în anul 2019, 12 479 064 de tone în anul 2020 și 13 798 250,39 tone în anul 2021”, că „cota de îngrășăminte potasice produse de [ea] pe piața mondială este de aproximativ 20 %”, că „îngrășămintele potasice belaruse au fost exportate către mai mult de 110 țări din întreaga lume” și că este „unul dintre cei mai importanți angajatori din țară, [care] angajează 17 622 de lucrători”. Pe de altă parte, aceasta nu contestă faptul, evocat de Consiliu, că președintele Lukașenko a descris-o ca fiind un „un patrimoniu național, o sursă de mândrie, unul dintre pilonii exporturilor belaruse”.

81 În continuare, reclamanta nu contestă că directorul său general este numit de președintele Lukașenko și că Consiliul de Miniștri al Republicii Belarus i-a numit pe prim-ministrul adjunct și pe ministrul de finanțe ca reprezentanți ai statului în cadrul reclamantei.

82 În sfârșit, reclamanta nu contestă nici informația prezentată de Consiliu potrivit căreia, în anul 2019, a realizat un profit net de peste 4,797 miliarde de ruble belaruse (BYN) (aproximativ 1,8 miliarde de euro). În plus, aceasta confirmă, pe de o parte, că plătește dividende statului, fiind acționarul său, și, pe de altă parte, că a plătit, pe lângă impozit, contribuții obligatorii la fondul bugetar-țintă al statului pentru dezvoltarea națională.

83 Prin urmare, Consiliul nu a săvârșit o eroare atunci când a considerat că reclamanta era o întreprindere publică și unul dintre cei mai mari producători de potasă din lume, care furniza 20 % din exporturile mondiale de potasă și care, ca atare, era una dintre principalele surse de venituri și de valute străine pentru regimul Lukașenko.

84 În al doilea rând, reclamanta arată că elementele prezentate mai sus nu evidențiază o „susținere a regimului” și nici că ea ar beneficia de pe urma acestuia în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (b) din Decizia 2012/642.

85 Conform jurisprudenței citate la punctul 54 de mai sus, semnificația și conținutul termenilor în cauză trebuie să fie stabilite în conformitate cu sensul obișnuit al acestora în limbajul curent, ținând seama în special de obiectivele urmărite de reglementarea din care fac parte, precum și de imperativul de a menține efectul util al modului lor de redactare clar și precis.

86 Cu titlu introductiv, atât din modul de redactare clar și precis a articolului 4 alineatul (1) litera (b) din Decizia 2012/642, care vizează persoanele și entitățile care „beneficiază de pe urma regimului Lukașenko sau care îl sprijină”, cât și din obiectivul urmărit de această dispoziție, și anume creșterea presiunii exercitate asupra regimului menționat, reiese că relațiile pe care anumite persoane și entități le întrețin cu acest regim justifică adoptarea de măsuri restrictive, în măsura în care acestea iau forma unui sprijin, în special un sprijin financiar (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 octombrie 2023, MAZ-upravljajusaja kompanija holdinga Belavtomaz/Consiliul, T-532/21, nepublicată, EU:T:2023:656, punctul 65).

87 Pe de o parte, în ceea ce privește susținerea regimului, Consiliul arată că reclamanta acordă un sprijin sub formă de venituri, în special sub forma dividendelor, a impozitelor pe profit, a taxei pe valoarea adăugată (TVA) și a accizelor plătite pentru produsele sale de consumatorii finali, precum și sub forma impozitelor pe venit și a contribuțiilor la asigurările sociale ale angajaților săi.

88 Astfel, din dosar reiese că sprijinul financiar din taxele și din taxele la export ale reclamantei reprezintă 8 %-10 % din bugetul total al Belarusului. Veniturile sale au atins 4,797 miliarde BYN (aproximativ 1,8 miliarde de euro) în 2019. Dividendele percepute de Belarus în același an au fost estimate la 64,03 BYN (aproximativ 24 de euro) pe acțiune.

89 Consiliul a reținut de asemenea printre altele că reclamanta era unul dintre cei mai mari producători de potasă din lume, care furniza 20 % din exporturile mondiale de potasă, că reprezenta una dintre principalele surse de venit și de valută străine pentru regimul Lukașenko, că președintele Lukașenko a declarat că guvernul va susține întotdeauna această întreprindere, pe care o descrisese drept „patrimoniu național, o sursă de mândrie, unul dintre pilonii exporturilor belaruse”, ceea ce reclamanta nu contestă.

90 Pe de altă parte, reclamanta arată că, în conformitate cu legislația belarusă, trebuie să contribuie financiar la bugetul statului ca urmare a activităților sale economice și că fondurile percepute sunt utilizate astfel cu respectarea strictă a legilor belaruse.

91 În această privință, în conformitate cu Hotărârea nr. 772 din 18 noiembrie 2019 a Consiliului de Miniștri al Republicii Bieloruse, reclamanta a trebuit să transfere, pentru primul semestru al anului 2019, mai mult de 46 de milioane de BYN (aproximativ 17,6 milioane de euro) la fondul bugetar-țintă al statului pentru dezvoltarea națională din excedentul profiturilor sale, în conformitate cu punctul 3-2 din Ordinul Președintelui Republicii Belaruse nr. 637 din 28 decembrie 2005 privind procedura de înscriere în buget a unei părți din profiturile întreprinderilor de stat, ale asociațiilor de stat care sunt organizații comerciale, precum și din veniturile obținute din dividende (părți din capitalul social) ale societăților comerciale deținute de stat sau de comune, și privind constituirea unui fond bugetar specific al statului pentru dezvoltarea națională (*Registrul național al actelor juridice al Republicii Belarus* nr. 1/7075 din 29 decembrie 2005, denumit în continuare „Ordinul nr. 637”).

92 Este necesar să se arate că însuși modul de redactare a articolului 4 alineatul (1) litera (b) din Decizia 2012/642, la care face trimitere articolul 2 alineatul (5) din Regulamentul nr. 765/2006, vizează „susținerea” regimului Lukașenko. Astfel, simpla împrejurare că reclamanta plătește dividende statului belarus, care sunt, așadar, la dispoziția regimului Lukașenko, precum și contribuții obligatorii la fondul bugetar-țintă al statului pentru dezvoltarea națională este suficientă pentru a dovedi existența unui sprijin financiar.

93 Este adevărat că Tribunalul a statuat, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 6 octombrie 2015, Chyzh și alții/Consiliul (T-276/12, nepublicată, EU:T:2015:748, punctul 169), că Consiliul nu poate deduce din simpla plată a impozitelor o „susținere a regimului”, în măsura în care o astfel de plată constituie o obligație legală aplicabilă tuturor contribuabililor belaruși.

94 Cu toate acestea, în speță, argumentul reclamantei întemeiat pe asimilarea dividendelor cu impozitele în sensul jurisprudenței citate la punctul 93 de mai sus nu poate fi reținut.

95 Astfel, din cuprinsul punctului 1-1 din Ordinul nr. 637 reiese că întreprinderile cărora le revine obligația de a plăti o parte din profituri statului sau unor entități infrastatale sunt cele ale căror decizii sunt stabilite de stat sau de entitățile menționate. Astfel, această obligație nu privește decât o categorie delimitată de operatori economici, iar nu toți contribuabilii din Belarus.

96 În plus, potrivit punctului 1-2 din Ordinul nr. 637, partea din profitul întreprinderilor în cauză care trebuie plătită în mod obligatoriu autorităților publice belaruse se calculează pornind de la diferența dintre profitul primit și, în special, cheltuielile legate de impozite și de taxe. În consecință, plata despre care este vorba este în mod formal distinctă de impozite și se adaugă la acestea. Faptul că, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 3-1 din Ordinul nr. 637, încasarea acestei părți din profit este de competența administrației fiscale, potrivit procedurilor fiscale relevante, nu poate repune în discuție această constatare.

97 Prin urmare, este necesar să se observe că împrejurarea potrivit căreia reclamanta este obligată să plătească o parte din profitul său statului în temeiul Ordinului nr. 637 confirmă aprecierea potrivit căreia aceasta susține financiar regimul Lukașenko, având în vedere că, prin același ordin, regimul respectiv a sporit controlul pe care îl exercita deja, în calitate de acționar unic, asupra resurselor reclamantei, asigurându-se că dispune în mod regulat de o parte din profiturile pe care le realizează aceasta.

98 În plus, reclamanta susține că acele cuvinte ale președintelui Lukașenko potrivit cărora ea este „patrimoniu național, o sursă de mândrie, unul dintre pilonii exporturilor belaruse” nu evidențiază faptul că societatea dispune de un statut special.

99 În această privință, pe de o parte, trebuie observat că reclamanta nu contestă că aceste cuvinte menționate la punctul 98 de mai sus au fost pronunțate de președintele Lukașenko. Pe de altă parte, chiar dacă acestea nu dovedesc, prin ele însele, susținerea acordată de reclamantă regimului președintelui Lukașenko, ele constituie un indiciu al rolului-cheie pe care ea îl ocupă în economia belarusă.

100 Pe de altă parte, în ceea ce privește acțiunea de „a beneficia” de pe urma regimului Lukașenko, nu se contestă că reclamanta este singurul producător de îngrășăminte potasice din Belarus.

101 În ceea ce privește sectorul îngrășămintelor potasice, pe lângă faptul că acesta este un sector foarte reglementat în Belarus, astfel cum admite însăși reclamanta, din elementele de probă prezentate de Consiliu reiese că acesta constituie o sursă de venituri semnificative. În această privință, este suficient să se amintească faptul că, în anul 2019, reclamanta a realizat un profit net de peste 4,797 miliarde BYN (aproximativ 1,8 miliarde de euro) (a se vedea punctul 88 de mai sus).

102 Astfel, mai multe elemente de probă prezentate de Consiliu referitoare la situația economică din Belarus, în special articolul publicat pe site-ul internet „cepa.org” la 8 decembrie 2021, articolul publicat pe site-ul internet „naviny.belsat.eu” la 15 octombrie 2015, articolul publicat pe site-ul internet „news.tut.by” la 13 decembrie 2016, articolul publicat pe site-ul internet „en.belapan.by” la 9 iulie 2020 și articolul publicat pe site-ul internet „russian.rt.com” la 22 martie 2016 demonstrează că, sub regimul președintelui Lukașenko, economia belarusă se caracterizează prin controlul exercitat de regim atât asupra sectorului public, cât și asupra celui privat și printr-un sistem care recompensează loialitatea față de regim.

103 Astfel, elementele de probă menționate la punctul 102 de mai sus și existența unui monopol exercitat de reclamantă, în calitate de întreprindere de stat, pe o piață atât de importantă din punctul de vedere al întregii economii belaruse ca cea a îngrășămintelor potasice a permis Consiliului să concluzioneze că reclamanta beneficia de pe urma regimului Lukașenko.

104 Rezultă din ceea ce precedă că, fără a săvârși o eroare, Consiliul a apreciat, cu ocazia adoptării actelor inițiale, că reclamanta susținea regimul și beneficia de pe urma acestuia în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (b) din Decizia 2012/642.

– Cu privire la al doilea aspect, întemeiat pe nedemonstrarea faptului că reclamanta este responsabilă de represiunea împotriva societății civile

105 Reclamanta contestă motivele includerii sale în listele în cauză în măsura în care acestea arată că este responsabilă de represiunea împotriva societății civile în Belarus și susține regimul Lukașenko.

106 În primul rând, în ceea ce privește afirmația potrivit căreia „[a]ngajații [reclamantei] care au participat la greve și proteste pașnice în urma alegerilor prezidențiale fraudate din august 2020 din Belarus au fost intimidați și concediați de conducerea societății”, reclamanta arată că dreptul la grevă nu este un drept absolut. Acesta ar putea fi limitat în anumite condiții legale. În special, Codul muncii belarus ar prevedea că apelul la grevă trebuie să respecte anumite condiții procedurale. Or, în ceea ce privește greva produsă în cadrul reclamantei în august 2021, nu ar fi fost îndeplinită niciuna dintre aceste condiții.

107 Pe de altă parte, cererile prezentate de „stachcom” (grevă) autoproclamat de 14 membri ar fi, în majoritatea lor covârșitoare, de natură politică.

108 În plus, majoritatea sancțiunilor aplicate salariaților ar fi fost sancțiuni pentru absenteism, iar nu concedieri. Ar fi de asemenea important să se observe că, între 30 noiembrie 2020 și 20 ianuarie 2021, reclamanta ar fi anulat toate sancțiunile disciplinare împotriva angajaților în cauză. În consecință, afirmația potrivit căreia angajații ar fi fost concediați „pentru că au participat la proteste” ar fi falsă.

109 În sfârșit, afirmația Consiliului potrivit căreia lucrătorii care ar fi participat la „grevă” au fost „intimidați” nu ar fi susținută de niciun element de probă.

110 În al doilea rând, în ceea ce privește afirmația potrivit căreia „Lukașenko însuși a amenințat că îi va înlocui pe greviști cu mineri din Ucraina”, reclamanta constată că aceasta pare să fie un extras cuvânt cu cuvânt dintr-un articol al BBC. Or, în această privință, Tribunalul ar fi confirmat că prezentarea unui singur document nu ar fi suficientă pentru a dovedi un fapt.

111 Pe de altă parte, respectiva declarație a președintelui Lukașenko nu ar conține nicio amenințare.

112 Consiliul, susținut de Regatul Belgiei și de Republica Letonia, contestă această argumentație.

113 În speță, trebuie constatat că părțile sunt de acord cu privire la faptul că grevele și protestele pașnice au avut loc în ziua următoare alegerilor prezidențiale din luna august 2020 în Belarus.

114 În această privință, deși reclamanta nu contestă materialitatea faptelor referitoare la greve și la protestele din ziua următoare alegerilor prezidențiale din luna august 2020, ea le dă o interpretare diferită de cea a Consiliului. Astfel, ea respinge afirmația potrivit căreia aceste evenimente ar fi determinat intimidări față de angajații săi sau concedierea lor, precum relatează Consiliul.

115 Din elementele de probă prezentate de Consiliu reiese că, la 17 și la 18 august 2020, 6 300 de persoane s-au reunit pașnic la reclamantă pentru a protesta împotriva violenței polițienești. Reclamanta a reacționat prin concedierea angajaților greviști, solicitând explicații și privându-i de prime, adesea pentru un an întreg. În urma alegerilor prezidențiale din 9 septembrie 2020, angajații a numeroase întreprinderi de stat, inclusiv ai reclamantei, au organizat o grevă în sprijinul revendicărilor manifestanților, solicitând demisia lui Lukașenko, organizarea de noi alegeri echitabile și dreptate pentru victimele violenței polițienești. Greva a durat două zile înainte de a fi declarată ilegală, determinând o represiune imediată. Potrivit reprezentanților comitetului de grevă, format încă de la începutul grevei, conducerea reclamantei și forțele de securitate au exercitat o „represiune fără precedent” împotriva celor care se opuneau președintelui Lukașenko: aceștia din urmă ar fi fost torturați, bătuți, încarcerați pentru o zi și amenințați că li se vor lua copiii. Anumiți membri ai comitetului de grevă ar fi fost supuși unor pedepse severe cu închisoarea. Majoritatea membrilor comitetului de grevă ar fi fost concediați.

116 Aceste elemente de probă nu pot fi repuse în discuție de argumentele reclamantei întemeiate, *primo*, pe lipsa relevanței lor și pe caracterul subiectiv al modului în care autoritățile belaruse i-au tratat pe angajații greviști ai reclamantei, *secundo*, pe faptul că afirmația potrivit căreia directorul general al reclamantei ar fi nașul de botez al copilului unei personalități politice nu este dovedită, *tertio*, pe faptul că anumite articole evocă cazuri de contrabandă cu țigări în care sunt implicate vagoane ale societății, *quarto*, pe faptul că anumite articole descriu condițiile de muncă în cadrul reclamantei într-un mod prea negativ și, *quinto*, pe faptul că afirmațiile de fraudă electorală sunt nerelevante și nedovedite. Astfel, susținerile reclamantei nu constituie motive care au constituit temeiul includerii acesteia în listele în cauză, astfel încât ele nu sunt relevante pentru examinarea temeiniciei motivelor menționate, ci se referă la includerea în liste a altor persoane și entități.

117 În primul rând, în ceea ce privește măsurile de intimidare a angajaților săi, reclamanta arată că s-a limitat să aplice dreptul muncii belarus atunci când le-a refuzat dreptul la grevă. Pe de altă parte, pretinsa „intimidare” a angajaților săi s-ar fi manifestat, din punctul lor de vedere, în comunicările conducerii societății care îi avertizează pe lucrători că greva ar fi ilegală și că participarea la aceasta ar putea conduce la concedierea pentru absenteism la locul de muncă.

118 În această privință, trebuie să se observe că pretinsele măsuri de intimidare s-au manifestat atât din partea reclamantei înseși, cât și din partea autorităților publice. Pe de o parte, în ceea ce privește măsurile de intimidare săvârșite de reclamantă, amploarea concedierilor legate de participarea angajaților la o grevă pașnică a generat în mod rezonabil un climat de teamă printre aceștia din urmă. În acest sens, reclamanta a utilizat concedierea ca un instrument pentru a-i descuraja pe angajații săi să participe la orice formă de protest.

119 Pe de altă parte, în ceea ce privește intimidarea exercitată de autoritățile publice, trebuie să se observe că participarea la grevă a determinat numeroase cazuri de violență și de plasare în detenție a unor angajați ai reclamantei. Mărturiile și relatările provenite din elementele de probă prezentate de Consiliu menționează arestări arbitrare, acte de violență fizică și psihologică și alte

forme de intimidare sistematică. În acest context, ținând seama de legăturile strânse ale reclamantei cu regimul președintelui Lukașenko sus-menționate (a se vedea punctul 104 de mai sus), nu putem avea îndoieli cu privire la implicarea lor împreună în aceste acte represive.

120 Declarația președintelui Lukașenko, potrivit căreia demonstranții ar putea fi înlocuiți cu mineri ucraineni, capătă o dimensiune pertinentă în acest context, contrar celor afirmate de reclamantă. Această declarație se înscrie într-o dinamică de amenințare și de intimidare din partea autorităților publice. Astfel, ea evidențiază o atitudine de dispreț a președintelui Lukașenko față de dreptul la grevă și față de preocupările angajaților reclamantei.

121 În al doilea rând, în ceea ce privește concedierile angajaților în urma începerii grevei, pe de o parte, reclamanta pretinde că doar s-a conformat legislației belaruse a muncii, argumentând că după declararea grevei ca ilegală, ea a efectuat concedieri numai din cauza absențelor angajaților. Cu toate acestea, aplicarea strictă a legii belaruse nu poate justifica toate formele de represiune împotriva angajaților care își exprimă opiniile politice. Astfel, ipoteza potrivit căreia conformitatea cu o lege națională a unei acțiuni specifice ar permite să se înlăture, numai pentru acest motiv, posibilitatea unei includeri în listele în cauză ar implica lipsirea de sens a criteriilor de includere, întrucât aceasta ar anula marja largă de apreciere a Consiliului în această privință.

122 Pe de altă parte, reclamanta susține că, după ce a constatat ilegalitatea grevei, a efectuat concedieri ale angajaților numai din cauza absenteismului acestora.

123 În această privință, chiar dacă dosarul nu furnizează informații care să indice în mod direct că adevăratul motiv al concedierii angajaților era absenteismul lor, aceste acțiuni, privite în ansamblu, dovedesc în mod vădit voința deliberată de a sancționa angajații pentru participarea lor la activități care exprimă opoziția lor față de președintele Lukașenko.

124 Rezultă din cele ce precedă că, fără a săvârși o eroare, Consiliul a apreciat, cu ocazia adoptării actelor inițiale, că măsurile de intimidare și concedierile angajaților reclamantei care au participat la greve și proteste pașnice în urma alegerilor prezidențiale din luna august 2020 constituiau elemente suficiente pentru a considera că reclamata reprima societatea civilă în Belarus și susținea regimul președintelui Lukașenko în sensul articolului 4 alineatul (1) litera (a) din Decizia 2012/642.

125 În consecință, al doilea motiv trebuie respins în totalitate.

– Cu privire la al doilea aspect al primului motiv, întemeiat pe o încălcare a actelor de drept internațional

126 Reclamanta susține că actele inițiale au încălcat diverse tratate multilaterale internaționale și norme internaționale, precum Acordul General pentru Tarife și Comerț (GATT), Acordul privind facilitarea comerțului (TFA) și Convenția Organizației Națiunilor Unite privind dreptul mării, încheiată la Montego Bay la 10 decembrie 1982 (*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 1833, 1834 și 1835, p. 3, denumită în continuare „CNUDM”), având în vedere în special efectul extrateritorial al măsurilor restrictive adoptate împotriva reclamantei.

127 Consiliul, susținut de Regatul Belgiei și de Republica Letonia, contestă argumentația reclamantei.

128 În primul rând, argumentul întemeiat pe o pretinsă încălcare a principiului teritorialității trebuie respins ca nefondat, având în vedere că actele inițiale se aplică numai fondurilor și resurselor economice care se află pe teritoriul Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 31 ianuarie 2007, Minin/Comisia, T-362/04, EU:T:2007:25, punctul 106, și Hotărârea din 13 septembrie 2023, Venezuela/Consiliul, T-65/18 RENV, EU:T:2023:529, punctul 111).

129 În al doilea rând, în ceea ce privește compatibilitatea restricțiilor impuse prin actele inițiale cu GATT și cu AEF, este necesar să se sublinieze că, potrivit unei jurisprudențe constante, ținând seama de natura și de economia acestora, acordurile Organizației Mondiale a Comerțului (OMC) nu figurează în principiu printre normele în lumina cărora instanța Uniunii controlează legalitatea actelor instituțiilor Uniunii. Numai în ipoteza în care Uniunea ar fi intenționat să execute o obligație specifică asumată în cadrul OMC sau în cazul în care actul Uniunii ar face trimitere în mod expres la dispoziții precise din acordurile OMC, Curtea este competentă să controleze legalitatea acestui act din perspectiva normelor OMC (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 septembrie 2023, Venezuela/Consiliul, T-65/18 RENV, EU:T:2023:529, punctul 107 și jurisprudența citată).

130 Pe de o parte, actele inițiale nu conțin nicio trimitere la aceste acorduri (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 septembrie 2023, Venezuela/Consiliul, T-65/18 RENV, EU:T:2023:529, punctul 105).

131 Pe de altă parte, reclamanta nu a indicat prin ce acte, nici cu ce ocazie Uniunea ar fi intenționat să execute, prin intermediul actelor inițiale, o obligație specială asumată în cadrul OMC (Hotărârea din 13 septembrie 2023, Venezuela/Consiliul, T-65/18 RENV, EU:T:2023:529, punctul 106).

132 În orice caz, trebuie constatat că Belarus nu este parte nici la GATT, nici la AEF. Astfel, Uniunea nu este supusă niciunei obligații contractuale față de Belarus în temeiul acestor acorduri.

133 În al treilea rând, în ceea ce privește pretinsa încălcare a CNUDM, trebuie să se observe că, deși articolele 89 și 125 din aceasta acordă dreptul de acces la mare pentru o țară fără ieșire la mare, acestea nu garantează accesul la o anumită mare sau la un port ales, în orice situație. În orice caz, nu actele inițiale, în măsura în care privesc înghețarea fondurilor reclamantei, ci măsurile restrictive sectoriale ar putea eventual afecta dreptul de acces la mare al Belarus.

134 Prin urmare, trebuie respins al doilea aspect al primului motiv.

Cu privire la primul, la al treilea și la al patrulea aspect ale primului motiv, întemeiate pe o încălcare a drepturilor fundamentale, pe o încălcare a obiectivelor stabilite de temeiurile juridice ale Uniunii și, respectiv, pe o încălcare a principiului potrivit căruia măsurile trebuie să fie orientate, și la al patrulea motiv, întemeiat pe o încălcare a principiului proporționalității

135 Prin intermediul primului, al celui de al treilea și al celui de al patrulea aspect ale primului motiv și cu privire la cel de al patrulea motiv, care trebuie analizate împreună, reclamanta susține în esență că actele inițiale încalcă principiul legalității și al proporționalității întrucât ar avea un impact extrem de negativ asupra drepturilor fundamentale ale reclamantei și ale terților.

136 Prin intermediul primului aspect al primului motiv, reclamanta pretinde că actele inițiale încalcă dreptul la hrană, dreptul la viață și dreptul la educație, prevăzute în numeroase acte de drept internațional, mai precis la articolul 11 din Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale, adoptat de Adunarea generală a Organizației Națiunilor Unite la

16 decembrie 1966 și intrat în vigoare la 3 ianuarie 1976 (*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 993, p. 3), la articolul 25 din Declarația universală a drepturilor omului, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 10 decembrie 1948, în preambulul Convenției asupra eliminării tuturor formelor de discriminare față de femei, adoptată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 18 decembrie 1979, intrată în vigoare la 3 septembrie 1981 (*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 1249, nr. I-20378, p. 13), la articolul 24 din Convenția privind drepturile copilului, adoptată la 20 noiembrie 1989 și intrată în vigoare la 2 septembrie 1990 (*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 1577, p. 3), la articolele 25 și 28 din Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap, care a fost aprobată în numele Uniunii Europene prin Decizia 2010/48/CE a Consiliului din 26 noiembrie 2009 (JO 2010, L 23, p. 35), și la articolul 31 din Declarația și Programul de acțiune de la Viena, adoptate cu ocazia Conferinței mondiale privind drepturile omului din 25 iunie 1993.

137 Drepturile omului ar fi interdependente, indisociabile și strâns legate între ele. Aceasta ar însemna că o încălcare a dreptului la hrană ar putea compromite realizarea altor drepturi ale omului, în special a dreptului la sănătate, la educație sau la viață, și reciproc. În special, atunci când persoanele nu ar reuși să se hrănească și ar risca să moară de foame, de malnutriție sau de boli conexe, dreptul lor la viață ar fi de asemenea amenințat.

138 Or, ca urmare a măsurilor restrictive luate în privința reclamantei, capacitățile acesteia din urmă de a comercializa „un produs important din punct de vedere social cu funcții umanitare” ar fi fost compromise.

139 În susținerea argumentației sale, reclamanta amintește că cota sa pe piața mondială a potasei este de 20 %. Acest produs ar fi furnizat în peste 130 de țări. Anumite țări ar depinde foarte mult, chiar întru totul, de potasa produsă de reclamantă.

140 În plus, în prezent nu ar exista niciun port capabil să înlocuiască portul din Klaipeda (Lituania) pentru a exporta asemenea volume de îngrășăminte potasice belaruse.

141 Prin urmare, măsurile restrictive impuse de Consiliu reclamantei, ca urmare a efectului lor extrateritorial, ar încălca drepturile nutritive ale milioane sau chiar miliarde de persoane din lume.

142 În cadrul competenței sale, Consiliul ar putea introduce măsuri restrictive temporare, care ar trebui să aibă un caracter preventiv. Or, măsurile restrictive împotriva reclamantei ar fi prin natura lor punitive.

143 Prin intermediul celui de al treilea aspect al primului motiv, reclamanta susține că actele inițiale încalcă obiectivele prevăzute la articolele 3 și 21 TUE întrucât au consecințe dramatice care se vor repercuta nu numai în cadrul Uniunii, ci și în întreaga lume.

144 Prin intermediul celui de al patrulea aspect al primului motiv, reclamanta susține că actele inițiale încalcă principiul potrivit căruia măsurile trebuie să fie orientate întrucât aduc atingere populației civile nu numai în Belarus, ci și în întreaga lume.

145 Prin intermediul celui de al patrulea motiv, reclamanta arată că actele inițiale au avut ca efect restrângerea libertății sale de tranzit, cu încălcarea flagrantă a normelor internaționale. Pe de altă parte, libertatea sa de a desfășura o activitate comercială, drept fundamental protejat de dreptul european și internațional, ar fi fost de asemenea încălcată în mod flagrant.

146 Astfel, actele inițiale ar fi împiedicat întru totul reclamanta să exporte potasă în întreaga lume.

147 Reclamanta adaugă că măsurile restrictive în cauză încalcă drepturile terților și sunt, așadar, disproporționate, întrucât ar fi afectat un număr mare de țări terțe și pe cetățenii lor.

148 În cererea sa de reexaminare adresată Consiliului, reclamanta ar fi propus măsuri alternative mai puțin restrictive susceptibile să fie considerate o soluție de substituție sau să fie reținute pentru a atenua impactul includerii.

149 Consiliul, susținut de Regatul Belgiei și de Republica Letonia, contestă această argumentație.

150 Cu titlu introductiv, este necesar să se observe că, fără a invoca în mod formal inadmisibilitatea celui de al patrulea motiv, Consiliul pretinde că acesta este prea vag și prea general pentru a permite să se înțeleagă întinderea pretinsei încălcări a principiului proporționalității.

151 Reclamanta nu comentează această afirmație a Consiliului.

152 În această privință, trebuie amintit că, în temeiul articolului 21 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, aplicabil procedurii din fața Tribunalului în conformitate cu articolul 53 primul paragraf din același statut, și al articolului 76 litera (d) din Regulamentul de procedură, cererea introductivă trebuie să indice printre altele obiectul litigiului și o expunere sumară a motivelor invocate. Reiese din jurisprudență că această expunere trebuie să fie suficient de clară și de precisă pentru a permite pârâtului să își pregătească apărarea, iar Tribunalului să își exercite controlul. Din aceasta rezultă că elementele esențiale de fapt și de drept pe care se întemeiază o acțiune trebuie să reiasă în mod coerent și comprehensibil din textul cererii introductive înseși. Cererea introductivă trebuie, prin urmare, să clarifice în ce constă motivul pe care se întemeiază acțiunea, astfel încât simpla enunțare abstractă a acestuia nu îndeplinește cerințele prevăzute de Regulamentul de procedură (Ordonanța din 18 septembrie 2018, eSlovensko/Comisia, T-664/17, nepublicată, EU:T:2018:559, punctul 29).

153 În plus, potrivit jurisprudenței, cererea introductivă trebuie interpretată cu scopul de a-i conferi un efect util, efectuând o apreciere de ansamblu a acesteia (a se vedea în acest sens Ordonanța din 28 iunie 2011, Verein Deutsche Sprache/Consiliul, C-93/11 P, nepublicată, EU:C:2011:429, punctele 20 și 21).

154 În speță, astfel cum reiese din prezentarea argumentelor invocate de reclamantă în cadrul celui de al patrulea motiv (a se vedea punctul 145 de mai sus), trebuie să se constate că, în mod contrar susținerilor Consiliului, cel de al patrulea motiv este suficient de clar și de precis pentru a permite pârâtului să își pregătească apărarea, iar Tribunalului să își exercite controlul.

155 Prin urmare, este necesar să se respingă afirmațiile Consiliului referitoare la lipsa de claritate a celui de al patrulea motiv.

156 În ceea ce privește temeinicia, principiul proporționalității, care face parte dintre principiile generale ale dreptului Uniunii și care este prevăzut la articolul 5 alineatul (4) TUE, impune ca mijloacele puse în aplicare printr-o dispoziție de drept al Uniunii să fie apte să realizeze obiectivele legitime urmărite de reglementarea în cauză și să nu depășească ceea ce este necesar pentru atingerea acestora (Hotărârea din 15 noiembrie 2012, Al-Aqsa/Consiliul și Țările de Jos/Al-Aqsa, C-539/10 P și C-550/10 P, EU:C:2012:711, punctul 122, și Hotărârea din 1 iunie 2022, Prigozhin/Consiliul, T-723/20, nepublicată, EU:T:2022:317, punctul 133).

157 În ceea ce privește controlul jurisdicțional al respectării principiului proporționalității, trebuie să se recunoască o largă putere de apreciere legiuitorului Uniunii în domenii care implică din partea acestuia alegeri de natură politică, economică și socială și în care este chemat să efectueze aprecieri complexe. Prin urmare, numai caracterul vădit inadecvat al unei măsuri adoptate în aceste domenii în raport cu obiectivul pe care instituția competentă urmărește să îl atingă poate afecta legalitatea unei astfel de măsuri (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 noiembrie 2016, Rotenberg/Consiliul, T-720/14, EU:T:2016:689, punctul 179 și jurisprudența citată).

158 În ceea ce privește obiectivele urmărite de Decizia 2012/642 și de Regulamentul nr. 765/2006, trebuie amintit că, potrivit articolului 21 alineatul (2) litera (b) TUE, consolidarea și sprijinirea democrației, a statului de drept, a drepturilor omului și a principiilor dreptului internațional pe scena internațională constituie unul dintre obiectivele Uniunii în cadrul politicii externe și de securitate comună (PESC).

159 În speță, măsurile restrictive împotriva Belarusului au fost adoptate din cauza gravității situației din Belarus și a încălcărilor persistente ale drepturilor omului, a represiunii sistematice împotriva societății civile și a opoziției democratice și a implicării Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei.

160 În această privință, argumentul reclamantei potrivit căruia actele inițiale încalcă obiectivele menționate la articolele 3 și 21 TUE nu poate fi admis.

161 Potrivit articolului 3 alineatul (5) TUE, „Uniunea contribuie la pacea, securitatea, […] protecția drepturilor omului […] precum și la respectarea strictă și dezvoltarea dreptului internațional, inclusiv respectarea principiilor Cartei Organizației Națiunilor Unite”.

162 Reiese din articolele 24 și 29 TUE că, în general, Consiliul este competent să definească, hotărând în unanimitate, obiectul măsurilor restrictive pe care Uniunea le adoptă în domeniul PESC. Având în vedere întinderea vastă a scopurilor și a obiectivelor PESC, astfel cum sunt exprimate la articolul 3 alineatul (5) TUE și la articolul 21 TUE, precum și în dispozițiile specifice referitoare la PESC, în special articolele 23 și 24 TUE, Consiliul dispune de o largă putere de apreciere în definirea acestui obiect (Hotărârea din 28 martie 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, punctul 88).

163 În speță, astfel cum reiese din considerentul (1) al Deciziei 2012/642, măsurile restrictive împotriva Belarusului au fost adoptate din cauza absenței persistente a respectării drepturilor omului, a democrației și a statului de drept în această țară. Măsurile menționate urmăresc să exercite presiuni asupra regimului Lukașenko pentru ca acesta să pună capăt încălcărilor drepturilor omului și represiunii împotriva societății civile și a opoziției democratice. Astfel cum reiese din considerentul (2) și din referirile din actele inițiale, acestea din urmă au fost adoptate din cauza gravității situației din Belarus, precum și ca reacție la încălcările persistente ale drepturilor omului și la represiunea sistematică împotriva societății civile și a opoziției democratice. Referirile din actele inițiale se raportează, de asemenea, la implicarea Belarusului în agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei.

164 Or, trebuie să se constate că abordarea constând în a viza persoane, entități și organisme ale căror acte și/sau activități contribuie la represiunea împotriva societății civile și a opoziției democratice răspunde în mod coerent obiectivului menționat la punctul 61 de mai sus și, în orice caz, nu poate fi considerată inadecvată în raport cu obiectivul urmărit (a se vedea în acest sens Hotărârea din 15 februarie 2023, Belaeronavigatsia/Consiliul, T-536/21, EU:T:2023:66, punctul 30).

165 În ceea ce privește caracterul adecvat al actelor inițiale, reclamanta susține mai întâi că au împiedicat-o întru totul să exporte potasă.

166 Acest argument nu poate fi admis.

167 Astfel, actele inițiale, spre deosebire de măsurile restrictive sectoriale, necontestate în prezenta cauză, nu privesc interzicerea importului de potasă de către Uniune. Prin urmare, nici actele inițiale, nici măsurile restrictive sectoriale nu interzic exportul de potasă belarus către țări terțe.

168 În plus, articolul 2g din Decizia 2012/642 și articolul 1g din Regulamentul 765/2006, introduse prin Decizia 2021/1031 și prin Regulamentul 2021/1030, la 24 iulie 2021, prevăd în mod expres că achiziționarea, importul sau transferul de produse pe bază de potasă din Belarus sunt interzise. În consecință, reclamanta se înșală atunci când afirmă că actele inițiale, care au fost adoptate ulterior măsurilor restrictive sectoriale și care constau în înghețarea fondurilor sale, au împiedicat exportul sau transferul de potasă în cadrul Uniunii. Pe de altă parte, atunci când a fost supusă unui interogatoriu în această privință în ședință, ea a admis că, între instituirea unor măsuri restrictive sectoriale și adoptarea actelor inițiale, ea nu putea deja nici să exporte potasă în Uniune, nici să tranziteze produsele sale prin aceasta.

169 În continuare, reclamanta arată că adoptarea actelor inițiale a adus o atingere disproporționată libertății sale de a desfășura o activitate comercială, societății belaruse și securității alimentare mondiale.

170 Pe de o parte, în ceea ce privește argumentul referitor la potențialele atingeri aduse libertății de a desfășura o activitate comercială și societății belaruse, reclamanta nu prezintă argumente specifice sau elemente de probă de natură să susțină această afirmație. Rezultă că ea nu demonstrează că actele inițiale au adus o atingere disproporționată libertății sale de a desfășura o activitate comercială și societății belaruse.

171 Pe de altă parte, în ceea ce privește argumentul referitor la potențialele atingeri aduse securității alimentare mondiale, reclamanta, pentru a-și susține argumentația, menționează unele împrejurări care ar sugera, în opinia sa, că includerea sa în listele în cauză ar avea un impact negativ asupra prețurilor îngrășămintelor potasice la nivel mondial, ceea ce ar putea agrava criza alimentară.

172 În această privință, Consiliul, susținut de Regatul Belgiei și de Republica Letonia, invocă inadmisibilitatea acestui argument în măsura în care reclamanta nu a demonstrat existența unui interes personal și suficient de direct de a acționa, din moment ce invocă o pretinsă încălcare nu a propriilor drepturi, ci a drepturilor omului ale unor grupuri nespecificate care cuprind milioane de persoane, în mod general și abstract.

173 În speță, independent de problema privind interesul reclamantei de a invoca drepturile fundamentale ale terților, trebuie să se observe, astfel cum a subliniat în mod întemeiat Consiliul în ședință, că elementele de probă invocate de reclamantă nu privesc actele inițiale, care impun înghețarea fondurilor, ci se raportează în principal la schimburile de îngrășăminte, inclusiv de îngrășăminte potasice, pe piața mondială. Prin urmare, este vorba despre elemente de probă privind impactul potențial al măsurilor restrictive sectoriale asupra pieței mondiale a îngrășămintelor potasice, ceea ce nu face obiectul prezentei cauze. Pe de altă parte, întrebată în ședință, reclamanta nu a identificat ce elemente de probă pe care le-ar fi anexat la dosar ar fi de natură să demonstreze că criza alimentară mondială a fost agravată de actele inițiale.

174 Pe de o parte, analiza intitulată „Potasa: analiza impactului asupra securității aprovizionării” din aprilie 2022 se referă în mod direct la implicațiile potențiale ale introducerii măsurilor restrictive sectoriale.

175 Pe de altă parte, în primul rând, elementele de probă prezentate de reclamantă includ printre altele articole, rapoarte și declarații politice privind impactul războiului din Ucraina asupra crizei alimentare mondiale. În al doilea rând, acestea conțin informații generale privind siguranța alimentară la nivel mondial. În al treilea rând, printre acestea se regăsesc articole și rapoarte privind politicile agricole și întreprinderile care își desfășoară activitatea pe piața îngrășămintelor. În al patrulea rând, acestea cuprind analize ale pieței îngrășămintelor și a potasei.

176 Astfel, deși aceste documente fac referire la criza alimentară mondială, ele nu privesc impactul actelor inițiale asupra acestei crize alimentare mondiale.

177 Pe de altă parte, unele dintre elementele de probă invocate de reclamantă privesc fapte necontestate privind activitățile sale. Astfel, pe de o parte, în conformitate cu Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor intitulată „Garantarea securității alimentare și consolidarea rezilienței sistemelor alimentare” din 23 martie 2022 [COM(2022) 133 final], exporturile de potasă din Rusia și din Belarus reprezintă 40 % din comerțul mondial de potasă. Pe de altă parte, reclamanta prezintă informații din luna mai 2022 cu privire la producția și exporturile sale pentru anii 2018-2021, inclusiv raportul statistic al Asociației internaționale a industriei îngrășămintelor (IFA) din 2021.

178 Așadar, ținând seama de analiza elementelor de probă prezentate de reclamantă și independent de problema interesului acesteia din urmă de a invoca drepturi fundamentale ale terților (a se vedea punctul 173 de mai sus), trebuie să se concluzioneze că ea nu a prezentat elemente susceptibile să demonstreze că actele inițiale aduceau atingere siguranței alimentare mondiale.

179 În plus, reclamanta arată că Consiliul ar fi trebuit să recurgă la măsura cea mai puțin constrângătoare și menționează exemple de măsuri de substituție mai puțin restrictive susceptibile să fie reținute pentru a atenua impactul includerii în listele în cauză. Astfel, Comisia a propus, pe de o parte, să fie stabilite condiții pentru ca autoritățile naționale ale statelor membre să poată acorda autorizații unor persoane și operatori din Uniune, pentru a putea efectua tranzacții cu reclamanta privind importul, cumpărarea, transferul de îngrășăminte potasice și furnizarea de servicii financiare asociate și, pe de altă parte, stabilirea unor cote pentru furnizarea acestor îngrășăminte către Uniune.

180 Pentru a-și susține argumentația, reclamanta se bazează pe elemente de probă care indică faptul că transportul îngrășămintelor potasice necesită tonaje mari, precum și acces maritim. În această privință, ea precizează că actele inițiale, privând-o de accesul în portul Klaipėda, o privează de posibilitatea de a-și exporta produsele, iar alte măsuri mai puțin constrângătoare puteau fi avute în vedere.

181 Trebuie să se observe mai întâi că această argumentație nu se raportează în realitate la actele inițiale cu caracter individual, ci la măsurile restrictive sectoriale cu aplicabilitate generală, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 167 de mai sus, în măsura în care acestea din urmă sunt cele care interzic importul, achiziționarea sau transferul, în mod direct sau indirect, al produselor pe bază de clorură de potasă.

182 În orice caz, pe de o parte, această argumentație nu demonstrează că reclamanta este împiedicată întru totul să își exporte produsele. Astfel, nu este exclus ca aceasta să își poată transporta produsele către porturile din alte țări din afara Uniunii.

183 Pe de altă parte, măsurile de substituție propuse de reclamantă privesc posibilitățile de a exporta îngrășăminte potasice către Uniune și, prin urmare, nu ar permite atingerea cu eficiență a obiectivelor urmărite, mai precis vizarea persoanelor și a entităților care susțin regimul și deci în special persoanele și entitățile care sprijină financiar sau material regimul Lukașenko (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 20 septembrie 2023, Mordashov/Consiliul, T-248/22, nepublicată, EU:T:2023:573, punctul 165 și jurisprudența citată). Astfel, Consiliul a considerat în mod întemeiat că necesitatea de a crește costul economic al participării la agresiunea rusă împotriva Ucrainei pentru Belarus, astfel încât să îi devină imposibil să o continue, constituie de asemenea un interes care prevalează asupra intereselor private ale reclamantei.

184 Având în vedere cele de mai sus, al patrulea motiv și primul, al treilea și al patrulea aspect ale primului motiv trebuie respinse.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea principiului nediscriminării

185 În primul rând, reclamanta susține în esență că a fost tratată diferit de societatea A, care este totuși comparabilă cu ea în ceea ce privește producția și exportul de potasă și care ar fi trebuit să facă obiectul unor măsuri restrictive.

186 Astfel, unul dintre motivele invocate în susținerea impunerii unor măsuri restrictive împotriva reclamantei ar consta în faptul că aceasta ar fi o sursă majoră de venituri pentru bugetul Belarusului. Reclamanta și A s-ar afla, așadar, în situații comparabile. Or, situațiile comparabile, în speță cele ale producătorilor de potasă din Rusia și din Belarus, ar trebui tratate în același mod.

187 În această privință, reclamanta susține că deciziile Consiliului nu trebuie să determine consecințe mai grave pentru belaruși decât pentru ruși.

188 În al doilea rând, reclamanta susține în esență că a fost tratată diferit de societatea B, a cărei denumire a fost retrasă de pe listele în cauză, pentru motivul că măsurile restrictive produseseră efectul dorit în privința acestei entități. Or, aceeași situație s-ar regăsi și în cazul reclamantei.

189 Astfel, reclamanta ar fi sancționată pentru un comportament care, pe lângă faptul că este legitim, ar fi încetat în orice caz în martie 2021, astfel încât sancțiunea ar interveni la mai mult de un an după încetarea acestui comportament.

190 Pe de altă parte, Consiliul nu ar părea să considere necesar să sancționeze întreprinderile europene care au concediat lucrători care participă la greve ilegale.

191 Consiliul, susținut de Regatul Belgiei și de Republica Letonia, contestă această argumentație.

192 Trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței, principiul egalității de tratament, care reprezintă un principiu fundamental de drept, interzice ca situații comparabile să fie tratate în mod diferit sau ca situații diferite să fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea Hotărârea din 31 mai 2018, Kaddour/Consiliul, T-461/16, EU:T:2018:316, punctul 152 și jurisprudența citată).

193 În ceea ce privește diferența de tratament invocată de reclamantă în raport cu societatea A, trebuie să se observe, asemenea Consiliului, că reclamanta și entitățile ruse sunt supuse unor regimuri diferite ale măsurilor restrictive.

194 *Primo*, articolul 4 alineatul (1) din Decizia 2012/642 și articolul 2 din Regulamentul nr. 765/2006 prevăd înghețarea tuturor fondurilor și a resurselor economice, pe de o parte, ale persoanelor, entităților sau organismelor care au fost identificate ca fiind responsabile de încălcări grave ale drepturilor omului sau de represiunea împotriva societății civile și a opoziției democratice sau ale căror activități subminează grav, în alt mod, democrația ori statul de drept în Belarus sau ale oricărei persoane fizice sau juridice, oricărei entități sau organism asociat al acestora, precum și ale persoanelor juridice, entităților sau organismelor aflate în proprietatea lor ori controlate de acestea, și pe de altă parte, ale persoanelor fizice sau juridice, entităților sau organismelor care au fost identificate ca beneficiind de pe urma regimului Lukașenko sau care îl sprijină, precum și pe cele ale persoanelor juridice, entităților sau organismelor aflate în proprietatea lor ori controlate de acestea.

195 *Secundo*, potrivit articolului 2 alineatul (1) din Decizia 2014/145/PESC a Consiliului din 17 martie 2014 privind măsuri restrictive în raport cu acțiunile care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei (JO 2014, L 78, p. 16), se îngheață toate fondurile și resursele economice care aparțin unor persoane fizice responsabile pentru acțiuni care subminează sau amenință integritatea teritorială, suveranitatea și independența Ucrainei și de către persoane fizice sau juridice, entități sau organisme asociate acestora, astfel cum figurează în anexa la decizia menționată, precum și toate fondurile și resursele economice care aparțin, se află în proprietatea, sunt deținute sau controlate de către aceste persoane.

196 Recurenta se află, așadar, într-o situație diferită de cea a societății la care se referă, întrucât este supusă unui regim de măsuri restrictive întemeiat pe criterii de includere diferite de cele ale regimului măsurilor restrictive de care ar ține societatea menționată.

197 În sfârșit, chiar presupunând că Consiliul nu ar fi adoptat măsuri restrictive cu privire la alte întreprinderi sau la alte sectoare economice, această împrejurare nu ar putea fi invocată în mod util de reclamantă, întrucât principiul egalității de tratament trebuie conciliat cu marja de apreciere largă de care dispune Consiliul pentru a defini obiectul măsurilor restrictive (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 martie 2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, punctul 132, Hotărârea din 6 martie 2024, BSW – management company of „BMC” holding/Consiliul, T-258/22, nepublicată, EU:T:2024:150, punctul 90, și Hotărârea din 6 martie 2024, Mostovdrev/Consiliul, T-259/22, nepublicată, EU:T:2024:151, punctul 81).

198 În ceea ce privește diferența de tratament invocată de reclamantă în raport cu B, este necesar să se arate că, deși aceasta din urmă a fost înscrisă pe liste întemeiate pe Decizia 2012/642, și anume cea care constituia temeiul juridic al includerii reclamantei, criteriile acestor două includeri erau diferite. Astfel, criteriul de includere a lui B privea facilitarea trecerii ilegale a frontierelor externe ale Uniunii, care este diferit de criteriile de includere a recurentei în listele în cauză.

199 Prin urmare, trebuie să se constate că reclamanta se află într-o situație diferită de cea a lui B.

200 Este important să reamintim că măsurile restrictive au o natură conservatorie și, prin definiție, provizorie, iar validitatea lor este întotdeauna condiționată de continuarea existenței împrejurărilor de fapt și de drept care au determinat adoptarea lor, precum și de necesitatea menținerii lor în vederea realizării obiectivului care le este asociat. Așadar, cu ocazia

reexaminării periodice a acestor măsuri restrictive, Consiliul trebuie să efectueze o apreciere actualizată a situației și să întocmească un bilanț al impactului unor astfel de măsuri, pentru a stabili dacă acestea au permis îndeplinirea obiectivelor urmărite prin includerea inițială a numelor persoanelor și ale entităților în cauză în lista în litigiu sau dacă este încă posibil să se deducă aceeași concluzie în ceea ce privește persoanele și entitățile menționate (Hotărârea din 12 februarie 2020, Amisi Kumba/Consiliul, T-163/18, EU:T:2020:57, punctele 58 și 59).

201 Pe de altă parte, trebuie să se observe că includerea lui B era întemeiată pe o activitate punctuală, și anume transportul în Belarus al migranților care aveau intenția de a trece ilegal frontierele externe ale Uniunii. Această activitate nu s-a repetat, deschizând posibilitatea retragerii acestei societăți de pe listă.

202 Or, astfel cum reiese din dosar și din elementele de probă furnizate de Consiliu, susținerea regimului Lukașenko de către reclamantă corespunde unei activități continue care nu a încetat, întrucât este vorba despre plăți regulate de fonduri la bugetul statului.

203 *Tertio*, în ceea ce privește diferența de tratament invocată de reclamantă în raport cu antreprenorii din țările Uniunii, trebuie să se observe că includerea reclamantei în listele în cauză urmărea un obiectiv specific, și anume creșterea presiunii exercitate asupra regimului Lukașenko, în special în contextul implicării Belarusului în agresiunea rusă împotriva Ucrainei, precum și al represiunii exercitate împotriva societății civile și a opoziției democratice în Belarus.

204 Deși acest argument nu este relevant în cadrul unei cauze privind măsuri restrictive în domeniul PESC, care se raportează, așadar, la politica externă a Uniunii, trebuie arătat că situația lucrătorilor concediați de angajatori în cadrul Uniunii nu poate fi comparată nicidecum cu cea a angajaților concediați de reclamantă pentru că au participat la o grevă împotriva regimului Lukașenko.

205 Prin urmare, al treilea motiv trebuie respins în ansamblul său.

206 Ținând seama de ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se respingă cererea de anulare în parte a actelor inițiale.

Cu privire la cererea de anulare în parte a actelor de menținere

207 Printr-un memoriu în adaptare, reclamanta solicită, în temeiul articolului 86 din Regulamentul de procedură, anularea actelor de menținere în măsura în care o privesc, reiterând motivele și argumentele invocate în cererea introductivă.

208 Consiliul consideră că a demonstrat deja în memoriul în apărare și în duplică că reclamanta susține regimul Lukașenko și beneficiază de pe urma acestuia și arată că elementele de probă de care dispune justifică menținerea denumirii reclamantei pe listele în cauză.

209 În cadrul celui de al treilea și al celui de al cincilea motiv, întemeiate pe o încălcare a principiului nediscriminării și, respectiv, pe o încălcare a obligației de motivare prin actele de menținere, reclamanta nu prezintă niciun argument suplimentar în raport cu cele invocate împotriva actelor inițiale.

210 În consecință, întrucât al treilea și al cincilea motiv au fost deja analizate și respinse în contextul actelor inițiale (a se vedea punctul 206 și, respectiv, punctul 43 de mai sus), ele trebuie să fie respinse pentru aceleași motive în măsura în care vizează actele de menținere.

211 În cadrul primului motiv, întemeiat pe încălcarea principiului legalității, reclamanta susține că Acordul încheiat la 3 aprilie 2000 între guvernul Republicii Belarus și guvernul Republicii Lituania cu privire la condițiile de tranzit ale încărcăturilor provenite din Republica Belarus cu utilizarea porturilor și a altor infrastructuri de transport din Republica Lituania îi garantează un drept de tranzit al mărfurilor pe teritoriul lituanian către porturile din Belarus, în conformitate cu articolul 125 din CNUDM. Ea susține că acest acord este amenințat de măsurile restrictive, ceea ce ar constitui o încălcare a acordurilor internaționale în vigoare. Pe de altă parte, aceasta menționează o investiție într-un terminal portuar din Lituania, care face obiectul unui acord privind promovarea și protecția investițiilor din 5 martie 1999, care ar trebui să îi asigure o protecție juridică și o securitate totală. Cu toate acestea, în conformitate cu articolul 351 alineatul (1) TFUE, dispozițiile tratatelor Uniunii nu ar trebui să aducă atingere drepturilor și obligațiilor care rezultă din aceste acorduri.

212 În ceea ce privește acest argument, trebuie să se observe mai întâi că, în cazul unei eventuale încălcări a acordurilor bilaterale de către un stat parte, instanța națională sau instanța constituită pe baza unui astfel de acord este competentă să judece acțiuni privind încălcarea acordurilor menționate.

213 Presupunând chiar că, în speță, reclamanta poate invoca cele două acorduri bilaterale menționate la punctul 211 de mai sus și că Uniunea ar fi obligată să le respecte, în temeiul articolului 351 alineatul (1) TFUE, trebuie să se constate că ea nu a demonstrat și nu reiese din dosar dacă și în ce măsură acordurile sus-menționate erau afectate de actele de menținere. În această privință, reclamanta se limitează să facă afirmații generale privind încălcarea acordurilor bilaterale sus-menționate, fără a preciza în ce mod și prin ce mijloace se pretinde că stipulațiile acordurilor bilaterale au fost încălcate prin actele de menținere. Pe de altă parte, trebuie să se observe că aceste acorduri nu prevăd obligații necondiționate, ci oferă diverse opțiuni pentru a se îndepărta de la acestea.

214 În consecință, primul motiv trebuie respins pentru acest motiv și pentru cele menționate în considerațiile consacrate examinării motivului menționat în ceea ce privește legalitatea actelor inițiale.

215 În cadrul celui de al patrulea motiv, întemeiat pe o încălcare a principiului proporționalității, reclamanta susține că Consiliul, pe lângă faptul că a efectuat o examinare inadecvată a deciziei sale inițiale, a ignorat observațiile pe care ea le-a prezentat și informațiile pe care ea i le furnizase înainte de adoptarea actelor atacate.

216 În această privință, trebuie amintit, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 200 de mai sus, că măsurile restrictive au o natură conservatorie și, prin definiție, provizorie, a căror validitate este întotdeauna condiționată de perpetuarea împrejurărilor de fapt și de drept care au determinat adoptarea lor. În plus, pentru a justifica menținerea numelui unei persoane pe listă, Consiliului nu îi este interzis să se întemeieze pe aceleași elemente de probă care au justificat includerea inițială, reincluderea sau menținerea anterioară a numelui persoanei în cauză în listă, în măsura în care, pe de o parte, motivele includerii sunt neschimbate și, pe de altă parte, contextul nu a evoluat astfel încât aceste elemente de probă să fi devenit caduce. Acest context include nu numai situația

țării în raport cu care a fost instituit sistemul de măsuri restrictive, ci și situația particulară a persoanei vizate (a se vedea Hotărârea din 26 octombrie 2022, Ovsyannikov/Consiliul, T-714/20, nepublicată, EU:T:2022:674, punctul 78 și jurisprudența citată).

217 În speță, susținerea reclamantei prezentată în memoriul său în adaptare privind încălcarea obligației Consiliului de a efectua o reexaminare periodică este nefondată.

218 Astfel, pe de o parte, prin scrisoarea din 21 decembrie 2022, Consiliul a informat reclamanta cu privire la intenția sa de a prelungi aplicarea măsurilor restrictive în privința sa și a anexat elemente de probă suplimentare invocate de Consiliu în cadrul reexaminării anuale a măsurilor, iar reclamanta a prezentat observații cu privire la prelungirea măsurilor și la noile elemente de probă prin scrisoarea din 12 ianuarie 2023.

219 Pe de altă parte, prin scrisoarea din 24 februarie 2023, Consiliul a răspuns la observațiile reclamantei. Această scrisoare conținea argumente detaliate care explicau motivele pentru care Consiliul considera că argumentele reclamantei nu erau suficiente pentru modificarea aprecierii sale și că era adecvat să se aplice în continuare măsuri restrictive în privința sa.

220 Reclamanta a putut, așadar, să își formuleze observațiile înainte de adoptarea actelor de menținere, iar observațiile sale au fost luate în considerare de Consiliu.

221 Pe de altă parte, în măsura în care reclamanta amintește în esență argumentele înlăturate deja în cadrul analizei celui de al patrulea motiv în contextul actelor inițiale, fără a prezenta argumente noi privind actele de menținere, acestea trebuie respinse și în contextul actelor de menținere.

222 Rezultă că al patrulea motiv trebuie respins.

223 În cadrul celui de al doilea motiv, reclamanta invocă o eroare de apreciere a faptelor și o încălcare a articolului 4 alineatul (1) literele (a) și (b) din Decizia 2012/642.

224 În această privință, în primul rând, trebuie să se observe că, în măsura în care o privesc pe reclamantă, motivele actelor de menținere sunt identice cu motivele actelor inițiale. În plus, în susținerea cererii de anulare în parte a actelor de menținere, reclamanta reiterează argumentele deja invocate împotriva actelor inițiale. În apărare, Consiliul reiterează aceleași argumente ca cele invocate deja pentru a justifica temeinicia actelor inițiale.

225 Rezultă că, pentru motivele expuse la punctele 79-104 și 113-124 de mai sus, reclamanta nu dovedește că motivele actelor de menținere sunt afectate de o eroare de apreciere în ceea ce privește aspectul dacă ea susține regimul Lukașenko, beneficiază de pe urma acestuia și este responsabilă de represiunea exercitată împotriva societății civile. Astfel, reclamanta însăși recunoaște că majoritatea elementelor de probă prezentate de Consiliu la 21 decembrie 2022 sunt aceleași cu cele utilizate pentru a justifica includerea sa inițială în listele în cauză. În ceea ce privește celelalte elemente de probă, trebuie să se observe că reclamanta nu invocă niciun argument susceptibil să repună în discuție motivele de menținere a includerii sale în listele în cauză. În această privință, informațiile disponibile pe site-ul internet al reclamantei, care au fost prezentate de Consiliu ca probe în documentul de lucru 17500/22 INIT, evidențiază faptul că ea însăși încă se descrie drept „unul dintre cei mai mari producători și exportatori mondiali de îngrășăminte potasice”, reprezentând „o cincime din producția mondială de potasă”, care „în fiecare an își mărește volumele de producție, își menține pozițiile pe piețele tradiționale, pătrunde și își consolidează pozițiile pe altele, dezvoltă și produce noi tipuri de îngrășăminte”. Prin

urmare, contextul includerii reclamantei în raport cu includerea sa inițială în listele în cauză nu a evoluat așa încât celelalte elemente de probă să fi devenit caduce, iar Consiliul putea să se întemeieze în mod valabil pe motivele includerii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 23 septembrie 2020, Kaddour/Consiliul, T-510/18, EU:T:2020:436, punctul 99).

226 În al doilea rând, motivele care stau la baza aprecierii potrivit căreia reclamanta susține regimul Lukașenko beneficiază de pe urma acestuia și este responsabilă de represiunea exercitată împotriva societății civile sunt suficient de precise și de concrete, nu conțin o eroare de apreciere a faptelor sau o eroare de drept și constituie în sine un temei suficient pentru a justifica menținerea numelui reclamantei pe listele în litigiu.

227 Prin urmare, al doilea motiv trebuie respins ca nefondat și, prin urmare, și cererea de anulare în parte a actelor de menținere.

228 Ținând seama de ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se respingă prezenta acțiune în totalitate, fără a fi necesar să se recurgă la măsura de cercetare judecătorească solicitată de reclamantă și care constă într-un raport de expertiză, pe care Tribunalul, conform articolului 92 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, trebuie să o dispună în cazul în care o consideră utilă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

229 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamanta a căzut în pretenții, se impune ca, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, să fie obligată să suporte și cheltuielile de judecată efectuate de Consiliu, inclusiv cele aferente procedurii privind măsurile provizorii, conform concluziilor Consiliului.

230 Potrivit articolului 138 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, statele membre și instituțiile care intervin în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. În consecință, Regatul Belgiei și Republica Letonia vor suporta propriile cheltuieli de judecată.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a patra extinsă)

declară și hotărăște:

1) **Respinge acțiunea.**

2) **Belaruskali AAT va suporta propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de Consiliul Uniunii Europene, inclusiv pe cele aferente procedurii măsurilor provizorii.**

3) **Regatul Belgiei și Republica Letonia vor suporta propriile cheltuieli de judecată.**

da Silva Passos Gervasoni Półtorak

Reine Pynnä

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 18 septembrie 2024.

Semnături